

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Illicita autem dispensatio, à plerisque valida dicitur; ab aliis invalida.
quorum rationes proponuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

scandalum occasionem praebeant. Tria genera scandalum.
De Petri reprehensione à Paulo propter scandalum.

VIII. Si scandalum oriatur, temperandum ab executione rescripti. Scandalum movetur, si recepta consuetudo infringatur. Etsi iusta precipiantur, superferendum ab executione, ratione scandalum; cuius non potest dari dispensatio. Iudex delegatus debet rescribere & superferere.

IX. Regula petita è scandalo sufficit in foro. Quae tamen Theologi & interpretes, an si rescriptis pessumderetur disciplina ecclesiastica, iis parendum sit. Respondent ab iis exequentis abstinendum; & si necesse sit, subsidium Principum implorandum. Quod fit per modum defensionis, non autem iurisdictionis. Et in Summo Pontifice non censetur eo casu esse defensionis auctoritatis, sed defensus intentionis. Romana sedes urget executionem mandatorum qua salubria sunt, è Leone IV. & Gregorio VII.

X. Ad defensionem & ultionem veritatis habet primam & maximam potestatem. Contra veritatem nihil potest, è Faundo Hermianensi.

XI. Non potest concedi dispensatio iuris divini, vel naturalis, sed tantum interpretatio.

I. **O**VÆ superiorum seculorum ingenia exercuit, pertinacissimis contentionibus disceptata quaestio, an dispensatio sine iusta causa concessa, licita sit & valida, hodie etiam à Theologis & Iuris Canonici interpretibus cum aliquo opinionum dissidio, quamvis modestius, tractari solet. Sanè si ab inferiore concedatur sine causa, nec licitam nec validam esse apud omnes in confesso est. De supremo Pontifice controvertitur. Sed quaestio in duo capita dirimenda est. Vnum est, an sit licita: alterum, an sit valida, etsi fortasse fuerit illicita. Licitam esse dispensationem à supremis Principibus sine causa concessam asserunt Glossa, Bartolus, Innocentius IV. Panormitanus, Felinus, & alij quamplurimi; quia leges omnes ab eorum nutu pendunt. Plerisque verò Theologis & Iuris Canonici interpretibus placuit nec Summum Pontificem nec Reges ipsos licite à legibus suis solvere posse subditos, sine iusta causa. Quod probant ex iis locis qui relati sunt à Gratiano, & ex Concilio Tridentino; quod vetuit ne dispensationes in contrahendis matrimoniis dentur sine iusta causa. Sed maximè sententiam suam ex jure naturali fulciunt; quod ita Principibus leges commisit, ut earum sint dispensatores, non domini. Quare si à iusta & provida administratione aberrant, quae reipublicae consulere debet, abutuntur concedita sibi potestate, dum inrer ejusdem universitatis membra inaequalitatem inducunt.

II. Sed in altero capite quaestionis iidem illi interpretes in varias opiniones scinduntur, cum quaeritur, an dispensatio indulta sine iusta causa sit invalida, ut est illi-

cita. Si Parisienses sequamur & antiquos scriptores, dubium non est quin dispensatio iniusta sit etiam invalida. Hanc sententiam amplexi sunt Bernardus, Goffridus Vindocinensis, Ioannes Sarisberienensis, Gerfonus, Major, Almainus, & ex Theologis recentioribus, Gabriel Vasques Hispanus, & plerique interpretum Iuris Civilis & Canonici. Quod probant comparatione ducta à lege: quae si iniusta sit, legis nomine non censetur, ac proinde nec dispensatio iniusta locum dispensationis obtinebit; maximè cum potestas qua dispensans nititur, data sit ad aedificationem, non ad destructionem, ut loquitur Paulus, unde sequitur dispensationem quae tendit ad dissipationem & destructionem, non proficisci à potestate quam Deus concessit, ac proinde esse nullam. Neque opponi potest huic sententiae quod à contrariae opinionis vindicibus, & praesertim à Suare, asseritur, scilicet legem pendere ex arbitrio ejus qui illam tulit, ideoque si Princeps quempiam ab ejus vinculo eximat, arbitrium Principis ratum fore. Haec enim ratio, etsi alicujus momenti esse possit quoad leges seculares, attramen, quod ad ecclesiasticas attinet, vim nullam habere potest. Earum enim conditio haec est, ut perpetuae sint, quemadmodum pluribus docui superius. Quibus addendum est Leonis testimonium, qui canones nulla ratione convelli posse docet in epistola ad Rusticum Narbonensem, nisi ob necessitatem rerum, vel considerationem statum. Quae ultima verba adolescentes respiciunt, quibus post gestam publicam penitentiam conjugem ducere contra regulas indulget cap. XIII. ejusdem epistola. Vnde Ioannes VIII. rescriptis Vicensi Episcopo, dementis esse Pontifici persuadere velle ut illud fieri concedat quod omnino canonicae disciplinae est contrarium. Et Chrysostomus relatus in Breviario Octavae Synodi eleganter dixit, οὐνονομητόν, ἐν τῷ οὐ παρονομητόν, ibi esse dispensandum, ubi non sit praevariandum.

III. Mihi verò haec quaestio hoc pacto dirimenda videtur, ut in iis quae singulos respiciunt, dispensationem à Pontifice etiam sine causa indultam valere dicamus, imò verò & absque crimine suscipi & concedi; in iis autem quae vel jura tertij vel statum publicum laedunt, nec licitam esse nec validam. Ac primam quidem partem eorum auctorum testimonij confirmari posse non ambigendum est qui in supremo Principe causam ad dispensandum necessariam non esse generaliter & in universum asserunt, solamque liberalitatem Papae sufficere pro causa dispensationis, ut placuit Antonio Butrio,

Glossa in l. relegati ff. de pen. & ceteri quos recenset Sanctia l. 9. de Matr. Disp. 18. §. 2.

Thomas 1. 2. q. 9. art. 1. Vide Suarez l. 4. de Legit. c. 18. Conc. Trid. c. 5. sess. 24. de re-form.

Remand. l. 1. a. Condem. 17. 18. Adam. 18. 19. Dispens. de pen. c. 4. & 7. Goffrid. in las. super laudem in r. l. 4. p. 10. c. 1. Gratian. de Eccl. p. 10. fid. 10. 17. 18.

1. Coe. 10. Valignus. 18. 17. c. 4.

Vide Suarez l. de leg. 1. 11.

C. Marc. 68.